

krig. Den vakte stor opmærksomhed og med god grund. Som jeg har sagt ved flere lejligheder, er der tale om en yderst værdifuld forskning, der kaster nyt lys på danmarkshistorien. DUPI's hvidbog er meget grundig og omfattende. Den går til kernen og indeholder mange nye enkeltheder.

DUPI's rapport er historieskrivning. Den er af stor værdi for den videre historiske debat. Andre forskere kan nu få adgang til det materiale, som DUPI har anvendt. Udenrigsministeriets materiale ligger i Rigsarkivet, som har udarbejdet en vejledning om, hvorledes man dér får adgang til det.

Det er indlysende, at nye sider af sagen kan blive afdækket, også når mere udenlandsk arkivmateriale bliver frigivet. Jeg er overbevist om, at debatten blandt historikere vil fortsætte i mange år.

Det afgørende er, at der med DUPI's hvidbog er tilvejebragt et solidt grundlag for en historisk diskussion om et interessant kapitel i dansk udenrigspolitik. Med DUPI's hvidbog har vi et godt redskab til bedre at forstå dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik i 1950'erne og 1960'erne.

Regeringen har ikke til hensigt at deltage i en diskussion om enkeltheder i DUPI's historiske udredning. Det overlader vi til historikerne.

Spørgsmålet i dag lyder da også, hvad jeg efter fremkomsten af DUPI's redegørelse kan oplyse om forvaltningen af det danske atomvåbenforbehold efter 1968, herunder om behovet for yderligere undersøgelser og udvidet arkivadgang.

Lad mig først gentage, hvad regeringen har tilkendegivet vedrørende spørgsmålet om yderligere undersøgelser. Regeringen har ikke til hensigt at iværksætte en ny undersøgelse. Det var perioden 1945-68, det var vigtigt at få undersøgt, og den periode er grundigt belyst i DUPI's meget omfattende redegørelse.

Året 1968 er afgørende, fordi notevekslingen den 31. maj 1968 om de amerikanske militære aktiviteter på Grønland skabte overensstemmelse mellem Grønlandsoverenskomsten af 1951 og den danske atompolitik. Endvidere konkluderer DUPI-rapporten, at det med stor sandsynlighed kan fastslås, at tillægsaftalen af maj 1968 blev overholdt.

Dertil kommer det helt principielle, at det bør høre til sjældenhederne, at regeringen tager initiativ til forskningsprojekter ikke mindst på det samfundsmæssige område. Det bør være de frie forskere, der selv tager fat. Ønsker de at under-

søge tiden efter 1968, er de selvfølgelig meget velkomne.

Det leder mig så til spørgsmålet om arkivadgang. Forskerne vil få adgang til arkiverne i henhold til de gældende regler i arkivloven. En af de centrale bestemmelser i arkivloven fra 1992 er, at myndighedernes arkivalier generelt skal være tilgængelige, når de er 30 år gamle. Denne tidsgrænse er den almindeligt anvendte i de fleste vestlige lande og vigtige organisationer, som Danmark er medlem af; bl.a. EU og NATO er ved at nærme sig denne grænse.

Loven indeholder dog ligesom andre landes regler mulighed for fastsættelse af længere tilgængelighedsfrister, såfremt væsentlige hensyn taler for det. Længere tilgængelighedsfrister kan være nødvendige til beskyttelse af væsentlige hensyn til statens sikkerhed og rigets forsvar, til rigets udenrigspolitiske og udenrigsøkonomiske interesser, herunder forholdet til fremmede magter og internationale organisationer.

En lille del, ca. 5 pct., af det materiale, som Udenrigsministeriet har afleveret til statens arkiver, er omfattet af sådanne fristforlængelser.

Jeg kan ikke her og nu give tilsagn om en generel frigivelse af alt materiale fra tiden efter 1968, som forskere måtte ønske adgang til. Materialet er yngre end de normale 30 år, men hver enkelt dispensationsansøgning om arkivadgang vil blive underkastet en konkret vurdering med udgangspunkt i arkivlovens regler og med hensyntagen til internationale normer og praksis.

Et vigtigt hensyn er det såkaldte udstederprincip. Det indebærer, at alene udstederen af fortrolige dokumenter har retten til at afklassificere dem til brug for offentligheden. I forbindelse med Thuleundersøgelsen måtte Udenrigsministeriet således anmode andre landes myndigheder, især amerikanske, om tilladelse til brug af udenlandsk klassificeret materiale, som DUPI ønskede at gøre brug af i sin undersøgelse.

Hvad jeg kan give tilsagn om er, at regeringen vil administrere arkivloven så liberalt som muligt. Dette er sket i Udenrigsministeriet siden arkivlovens ikrafttræden i 1992. Liberaliseringen fortsætter løbende, og den indebærer bl.a., at de tidligere foretagne fristforlængelser ud over 30-års-grænsen gradvis reduceres mest muligt.

Arkivloven skal som bekendt revideres i denne folketingssamling. Kulturministeren vil fremsætte forslag om det. Regeringen lægger op til yderligere åbenhed i arkivadgangen, og rege-